

MUSSOLINI HOČE OČISTITI VSO ITALIJO

Obljubil je mir v osem in štiridesetih urah ter je pripravljen poslužiti se sile, če potrebno. — Veliki izgrebi po vsej deželi. — Pozval je nasprotnike v poslanski zbornici, naj ga obtožijo, če si upajo. — Napadi fašistovskih tolpe v Pizi in Aranu. — Navdušen pozdrav Mussoliniju.

Rim, Italija, 4. januarja. — Pred odgledanjem poslanske zbornice za nedoločen čas je ministrski predsednik Mussolini v značilno odkriten govoru pozval svoje nasprotnike v zbornici in izven parlamenta, naj nastopijo proti njemu.

„Zagotavljam vam, da bo v teku osem in štiridesetih ur položaj izčiščen ob celi črti. Italiji bomo dali mir, z ljubeznijo, če mogoče, si silo, če bo potrebno.“

Medtem ko je to govoril, so prišla poročila o krvavih izgredivih med fašisti in njih nasprotniki v provincali. Dosti ljudi je bilo ubitih ali ranjenih. V nekem komunikatu se izjavlja, da je svet ministrov v pričetku tedna izdal stroge odredbe, „da se ohrani in zavaruje morali in materialni blagobit dežele.“

Domneva se, da bo mogoče odredil Mussolini aretacijo opozicijskih voditeljev, ki niso poslanci, vključno urednike sovražnih listov. Njih kampanjo tekom zadnjih treh mesecev je označil kot uporno.

Dosti opozicijskih listov je bilo zaplenjenih in hišne preiskave so se vršile v številnih domovih, ker je skušala dobiti policija obtoževalni material. Ti napadi v listih so spravili na nogo tudi črnosrajčnike v provincali, in večina spopadov, o katerih se poroča danes, je bila posledica poskusov, da se vprizori fašistovske parade.

Fašistovske tolpe so napadle domove in zborovališča svojih nasprotnikov v Pizi in Aranu. Proti-fašisti so se upirali. Tekom bojev v teh dveh mestih je bilo največje število žrtev.

Vspričo dogodkov, ki so se vršili tekom govora ministrskega predsednika, je bilo prav posebno značilno, da je omenil opozicijo, ki bojkotira parlament.

„Kadar se dve stranki borita druga proti drugi z navidezno nezavzetih pozicij, je sila edini razsodnik.“ je izjavil. „Vlada ima silo, da uniči opozicijo.“

Bučen aplavz je pozdravil ministrskega predsednika, ko je stopil v zbornico. Fašisti so pričeli peti svojo „Giovinezza“. Aplavz je prekinil tudi glavne točke njegovega govora. Mussolini je postal naravnost mrzličen, ko je prečital iz opravičila, klavzulo 47.

Zanikal je, da je ustanovil neke vrste Čeko kot so jo ustanovili boljševiki v Rusiji, z izjavo, da ni taka organizacija nikdar obstajala v Italiji. Pritožil se je, da so na njegov poziv, naj se preneha z državljanskimi boji v Italiji, odgovorili z bojkotiranjem poslanske zbornice. To je imenoval dejanje proti ustavi.

Rekel je, da je pričel opozicija nato s svojo obrekvalno časopisno kampanjo, ki se je vršila v zadnjih treh mesecih. To je bil odgovor opozicije, ker je dal zapreti na stotine fašistov, krivih nasilja, ker je spravil fašiste v ustavno milico in ker je uvedel novo volilno predlogo.

Končal je s tem, da je vzel na svoje rame odgovornost za vse, kar se je zgodilo v fašistovski stranki ter pozval svoje sovražnike, naj pripravijo vrv in vislice, če mislijo, da je par prenačljenih besed zadosti, da se ga obesi.

Izziv Mussolinija je spravil v zadrego pristaše prejšnjega liberalnega ministrskega predsednika Giolittija, ki so pričakovali poziva na debato glede predloga proti vladi.

Mesto tega pa je Mussolini zahteval, naj se predlog preloži za šest mesecev. Predlog je bil nato umaknjen. V Rimu domnevajo, da se bo poslužil Mussolini odločilni sredstev tekom tega odgledanja parlamenta in da se bo njegova akcija v glavnem obračala proti sovražnemu časopisju.

RADIČ JE BAJE POBEGNIL IZ JUGOSLAVIJE.

Beograd, Jugoslavija, 4. jan. — Tukaj je bilo objavljeno, da je pobegnil iz dežele voditelj hrvatske republikanske stranke, Stjepan Radič.

Vlada je prepovedala republikancem pravico zborovanja, zadržala vse republikanske časopise ter dala aretirati par uglednih republikanskih voditeljev.

STRAŠNO TRPINČENJE KAZNJENCEV.

Denver, Colo., 4. januarja. — Governor Sweet je obtožil ravnatelja državne ječnice, Thomasa J. Tynana, težkih pregrosov. Pri obravnavi mu bodo dokazali, da je na nedolžni način trpinčil kaz-

njenca. Nastopile bodo priče, ki bodo izpovedale, da so bili nekateri kaznjenci po več dni vklejani, da so jih pazniki bičali in jim niso hoteli dati hrane. Nekateri so živeli po devetdeset dni ob samem kruhu in vodi.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

sno že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se pože-
paril pod imenom „prime Zerde-
chemo, emir kurdistski“.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
22 Cortlandt St., N. Y. C.

MILIJONI NA MORSKEM DNU.

Leta 1799 se je potopila pri Terschelling ladja „Lutina“, ki je odplula iz Londona s \$15,000,000 na krovu. Denar je bil namenjen za plačo angleškim vojakom na otoku Texel. Že parkrat so poskušali dvigniti ta dragoceni zaklad, toda doslej še vedno brez uspeha. Pred kratkim se je pa osnovala posebna družba, ki je člani pravijo, da ne bodo prej mirovaši, dokler ne pridejo do zaklada. Slika nam kaže delavce in aparat, s katerim odstranjajo pesek, ki pokriva ladj.

SVOJO SOPROGO JE UBIL V BLAZNOSTI

Bogat kontraktor v Omahi, ki je ubil ženo s sekuro je po mnenju policije izvršil svoj čin v blaznosti.

Omaha, Neb., 4. januarja. — J. Warren Hahne star osem in štirideset let, bogat kontraktor v tem mestu, je bil pridržan brez jamašine. Dolži se ga umora žene, ki je truplo po dvanajstih ranah na glavi so našli včeraj v pritličju njih doma. Hahne je najbrže blazen in vprizorilo se ne bo nobene- ga nadaljnjega poskusa, da se dobi od njega priznanje kot je objavil včeraj zvečer policijski načelnik Van Deusen.

Truplo Mrs. Hahne sta našla njen mož sam in plumber katerega je poklical Hahne v hišo, da zamaši luknjo v cevi.

Policija je zaplenila okrvavljeno sekuro in majhno kladvo s tem dvema je bil izvršen umor.

Na vprašanja policije je izjavil Hahne, da je nedolžen ter se je zahvalil policiji za „zabavo“. Policija ga je natančno zaslišala, da ugotovi njegovo zvezo s tolpo ki je leta 1907 navalila na neko banko v Columbus, O. ter jo oplenila.

PRELOŽENO USMRČENJE.

Chicago, Ill., 4. januarja. — Russel Scott, ki je bil obsojen na smrt radi umora nekega lekarnarja tekom roparskega napada, je dobil odlog izvršitve smrtno kazni do 31. januarja. Sodišče je ugodilo prošnji Thomasa Scotta, ostarlega očeta morilca.

Pričakujemo, da bom dobil ves potreben denar, da rešim svojega sina, ki je nedolžen, — je rekel.

VELIKANSKA POVODENJ V LENINGRADU.

Leningrad, Rusija, 4. januarja. — Mesto je zopet preplavljeno. Ob poldevetih zvečer je prestopila Neva bregove.

Baterije na trdnjavi Petropavlovsk so oddale par salv ter s tem opozorile prebivalstvo, naj beži na varno.

HOHŠTAPLER DEPORTIRAN IZ AMERIKE.

Danes bo deportiran iz Amerike neki angleški hohštapler, ki je sleparil pod imenom „prime Zerdechemo, emir kurdistski“.

V Ameriki mu je šlo na lim več bogatih žensk.

VELIKE POVODNJI V ANGLIJI IN FRANCIJI

Številni nalivi so sledili močnim viharjem in dosti ljudi je bilo pregnanih iz njih domov. — Tudi Francija je močno trpela vsled viharjev in nalivov.

London, Anglija, 4. januarja. — Vihar, ki je divjal po angleških otokih, angleškem kanalu, bližnjem Atlantiku in Severnem morju je sicer nekoliko odnehal, a po celi Evropi so se pojavile povodnji. Tozadevni položaj je bil prav posebno slab v Angliji. Iz vseh delov dežele so prišla poročila, da so morali ljudje zapustiti svoje domove radi naraščajočih valov in velika je tudi materialna škoda, ki je bila povzročena s tem. Poroča se, da je izgubilo dosedaj šest ljudi življenje, radi viharjev in povodnj.

Reka Thames je včeraj neprestano naraščala in čeprav je prenehalo deževati za nekaj časa, je vremenski prorok vendar napovedal nadaljne nadihe. To bo še povečalo škodo, ki je bila že napravljena v londonskih predmestjih poleg reke. Prenehanje viharja je nekoliko olajšalo položaj glede parobrodstva, a valovi so bili še vedno visoki in Kanalu in številni parniki so imeli večje zamude.

Pariz, Francija, 4. januarja. — Vihar, ki je predvčerajšnjem in včeraj divjal v Parizu in severni Franciji, je divjal z nezmanjšano silo celo noč ter dosegel naglo stotih kilometrov na uro ali približno dva in šestdesetih milj. Dva parnika namenjena iz Havra v Caen nista mogla odpluti, in vsi ribiški čolni so bili prisiljeni vrniti se v pristanišče. Navigacija v Dunkirku je bila popolnoma prekinjena.

Nižji deli Cherbourga so bili preplavljeni vsled močnih nalivov. Nobena ladja ni odplula iz Bresta in otok Moleine na katerem se nahajajo svetilniki, je bil odrezan od celine, vsled česar primanjkuje prebivalcem hrane. Na isti način je bil prizadet otok Concarneau.

Poročila iz L'Orienta pravijo, da se je preklal parnik Sarun na dvoje in potopil. V La Rochelle se je potopila neka ribiška ladja, ki je zadela ob pečine.

Brezlični poziv na pomoč je prišel v Marseilles od parnika Dahomev, ki se je nahajal dvajset milj južno od Pennarh ob bretonski obali. Parnik je prosil, naj se mu pošlje vlačilni čoln.

Od štirinajstih telefonskih črt med Parizom in Londonom poslujejo le tri in poškodovane so tudi

COOLIDGE IN PLAČE POŠTNIH USLUŽBENCEV

Moses je sporočil, da je predsednik Coolidge privolil v zvišanje plač poštinih uslužbencev. — Odobril bo kompromisno predlogo glede povišanja.

Washington, D. C., 4. jan. — Senator Moses iz New Hampshire je izjavil včeraj, da bo predsednik Coolidge odobril kompromisno predlogo za povišanje plač poštinih uslužbencev, ki je sedaj v rokah senat, kakorhitro mu bo predložena. To izjavo je podal po neki konferenci s predsednikom. Iz Bele hiše se je napotil senator naravnost v senat ter pričel tam s prizadevanji, da se sprejme kompromisni predlog.

Rekel je, da ni napravil senatni komitej nikakih bistvenih izprememb glede povišanja plač v primeri s prvo predlogo, ki je bila vetrana in ki bi povečala letne izdatke vlade za \$64,000,000. Rekel je, da bo nova predloga prinesla nekako šestdeset milijonov več v državno zakladnico.

Sklenili smo postopati s poštino službo kot enoto, — je rekel Moses. — To je prvič, da smo storili kaj takega.

Senator Moses je pojasnil, da je bilo treba amandirati priporočila poštne departamenta v številnih ozirih.

Povišanje poštne na dva centa za privatne in spominske poštne karte je opravičil senator z izjavo, da bo prineslo to nadaljnjih dvanajst milijonov v zvezno blagajno.

Nismo mnjenja, — je rekel, — da bo kak turist v kakem letovišču, ki kupi razglednice, ki kažejo kak prizor v gorah ter napiše: To je ljubeč kraj. Dobro se mi godi. Obilo hootcha. Bill — opusti to svojo navado radi dodatnega centa poštne.

NEMŠKA CARINSKA VOJNA PROTI ZAVEZNIKOM.

Berlin, Nemčija, 4. januarja. — V pričakovanju zavezniške poslanice, vsebujoče obvestilo, da ne bo kolonsko ozemlje izpraznjeno dne 10. januarja ter ugotovila glede nemškega razoroženja je proglasila nemška vlada včeraj tarifni dekret, katerega se lahko smatra indirektno nemškimi odgovorom na naslov zaveznikov.

Dekret določa, da se bo po 10. januarju nudilo najbolj prednostno postopanje narodom, ki ga dajejo tudi Nemčiji. Seznam dežel, ki je priložen, izključuje Francijo, Belgijo, Italijo in Anglijo. Slednja pa je bila že izključena vsled trgovinske pogodbe, ki je bila pred kratkim sklenjena.

Domneva se, da pomenja dekret pričetek trgovske vojne med Nemčijo in zavezniki, ki bo trajala, dokler se ne sklene trgovinskih pogodb s temi deželami.

POSLANIŠKO ŽGANJE ŠE VEDNO NA MORJU.

Washington, D. C., 4. januarja. — Tukajšnjega diplomatskega zbora se je lotil velik strah.

Sampanjec, vino in žganje, katerega smejo importirati akreditirani poslanci in ki so bila določena za Silvestrov večer, niso še dospela, ker še vedno ni angleškega parnika Seythiana, ki ima na svojem krovu ta dragoceni tovor.

Coolidge in zadeva plač poštinih uslužbencev.

AMERIKANCI NA FINANČNEM POSVETU

Poslanca Kellogg in Herrick bosta zastopala Združene države na bodoči finančni konferenci. — Državni tajnik Hughes namerava poslati novo poslanico še pred sestankom konference. — Niti Francija niti Belgija se nista dosedaj pogajali glede fundiranja do-gov.

Washington, D. C., 4. januarja. — Poslanika Kellogg in Herrick ter polkovnik James Logan bodo zastopali vlado Združenih držav na sestanku zavezniških finančnih ministrov, ki se bo sestal prihodnjo sredo.

Dosedaj se je domnevalo, da bo edini ameriški zastopnik polkovnik Logan, ki je takó dolgo neoficijelno zastopal ameriško vlado pri reparacijski komisiji.

Sklep, da se bosta konference udeležila oba ameriška poslanika, je bil storjen po izmenjavi poslanic med Washingtonom in Londonom glede pravice Združenih držav, da se deležne dobičkov Dawesovega načrta.

Ta sklep je obveljal, in državni tajnik Hughes bo poslal angleškemu ministru za zunanje zadeve nadaljno poslanico, če predno se bo sestala pariška konferenca.

V nekaterih krogih so razlagali akcijo državnega departamenta, da pošlje oba poslanika na pariški sestanek, kot znamenje velikega vznemirjenja v oficijelnih krogih, ki je posledica tega, da ni hotela angleška vlada priznati postavnosti ali vsaj enakosti ameriških zahtev, da so Združene države upravičene udeležiti se reparacijskih odplačil.

Francija in Belgija sta sprejeli ameriško trditev na temelju enakosti, a tudi ti dve državi nista baje pripravljene priznati, da ima Amerika tehnično postavno pravico.

Vsled tega se je seveda zgodilo, da se nista niti Francija, niti Belgija dosedaj še pogajali glede dogovora, ti-kajčega se fundiranja vojno-časovnih dolgov pri naši vladi.

V kolikor je znano, ni Italija dosedaj zavzela še nobene definitivne stališča glede tega vprašanja.

OBSODBA MRS. SWEETIN IN PASTORJA POTRJENA

Sodnik Kern je zavrnil prošnjo za nov proces in vsled tega je obveljala obsodba obeh zastrupljalcev. — Hight je dobil dosmrtno ječo, Mrs. Sweetin pa 35 let.

Mount Vernon, Ill., 4. januarja. — Sodnik J. C. Kern je včeraj zavrnil predlog za nov proces proti Mrs. Elsie Sweetin ter Lawrence Hightu, prejšnjemu duhovniku, ki sta bila spoznana krivim da sta zastrupila moža Mrs. Sweetin ter ženo čednega pastorja. Formalno je izrekel svojo obsodbo, ki določa dosmrtno ječo za Highta ter 35-letno za Mrs. Sweetin.

Prejšnji pastor ni kazal nobene ganjave, ko je bila sodba izrečena. Oči Mrs. Sweetin pa so se napolnile s solzami, ko je reke sodnik Kern, da je prepričan, da je prav tako kriva kot je Hight. Sodnik je rekel:

— Izpremenil sem svoje mnenje glede vas tekom te obravnave. Izprva sem mislil, da so vas zavedla v ta zločin prigovarjanja tega so-obtoženega, a sedaj sem prepričan, da imate močnejšega duha kot pa Hight.

— Pričakovanje je pokazalo, da je umrl vaš mož od strupa in sama ste izjavila, da ste mu dali trikrat strupa. Treba je krutega srca, da je človek lahko priča trpljenja človeka, ki je bil vaš mož celih šestnajst let, videti ga, kako postaja boljši ter mu zopet dati strupa.

Ko je izrekel sodbo nad Lawrence Hightom, je rekel sodnik: — Bilo je nekaj dokazov, da ste duševno neuravnani.

— Postava pa zahteva dokaza, da imate dosti duševne sile, da razločite pravo od zlega in mislim, da ni nobenega dvoma, da imate zadosti duševnih sil in da veste, da ni pravilno moriti ljudi s strupom ali kupovati strup za druge ter jih pozivljati, naj zastrupijo ljudi.

— Odkrito izjavljam, da vas ne morem razumeti.

„GLAS NARODA“, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$16.50 2000 Din. — \$32.80 5000 Din. — \$82.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložljiva na zadnje pošte in izplačuje „Poštni čekoval ura“.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.60 500 lir \$23.00
300 lir \$14.10 1000 lir \$45.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložljiva na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, manjša se večkrat in pogostejše; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računa po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka dinar v roka.

POŠILJATVE PO BEZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687.

"GLAS NARODA"

NEW YORK, N. Y.

Owned and Published by
New York Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEFIT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issues Every Day Except Sundays and Holidays.

Ca. 1000 rebo velja: 100 za Ameriko	Za New York na 1000 rebo	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$4.00
Ca. pol leta	Za inozemstvo na 1000 rebo	\$7.00
Ca. 1000 rebo	Za pol leta	\$4.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvenredno nedeljno in praznično.
Dajati brez podpisa in osebnosti se ne pričakuje. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji navedeni nanaša na, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2278

NEW YORK, N. Y.

TRADE UNION LABEL

NEW YORK, N. Y.

OTROCI PREMAGARJEV

Trgovinski departament, ki se je lotil hvalevrednega dela, da ugotovi obseg družin v Združenih državah, je prišel do zaključka, da so premogari najbolj oblagodarjeni z otroci in da imajo povprečno največje družine.

Povprečno število otrok, rojenih očetom, ki so stari pet in štirideset do devet in štirideset let, je med premogari 8.1. Povprečno število otrok, ki še vedno žive s svojimi starši, znaša 6.6.

V obeh ozirih so dentisti, zdravniki, arhitekti in inginerji prav na koncu seznama, in čeprav se profesionalci ženijo v poznejših letih, dobijo vendar še otroke po devet in štirideset letu.

Nikomur se ni treba vznemirjati radi števila otrok premogarjev, — razven premogarjev samih, ki se morajo boriti z visokimi življenjskimi stroški. V okrajih, kjer se proizvaja mehki premog, so premogari večinoma ameriškega izvora.

V ozemljih antracita ali trdega premoga pa prevladuje anglo-saška kri, kot so jo uspešno predstavljali ter jo predstavljajo še danes William Wilson, William Green, naslednik Sama Gompersa.

V ostalem so v antracitnih premogarskih okrajih Madžari, katere je nekdaj imenoval evropske Jenkije, člani nadarjenih slovanskih rodov, ki so si v zadnji vojni pridobili prostost ter se skušajo sedaj postaviti na lastne noge, ter Italijane, ki so zmerni, varčni in pridni.

Otroci premogarjev prihajajo iz dobre, zdrave in močate krvi. Če se otroci premogarjev-inozemcev ne asimilirajo v javnih šolah, je to krivda občin, v katerih žive. Žalibog je treba reči, da jih je dosti takih občin, ki zamenjajo svoje dolžnosti v tem pogledu, posebno v nekaterih delih West Virginije ter Pennsylvanije.

V splošnem pa je treba izjaviti, da se otroci kaj hitro asimilirajo, posebno pa otroci slovanskih starišev, kajti nadarjenost Slovanov za tuje jezike je splošno znana.

Jezik sam pa nikakor še ne zadostuje. Šola mora seznaniti otroke inozemskih delavcev, predvsem premogarjev, z ameriškinimi napravami, jim vepiti v srce ljubav do nove domovine ter napraviti iz njih dobre in koristne državljane.

V večini slučajev se to tudi zgodi, kajti presenetljivo veliko je število odličnih vplivnih mož v Ameriki, kojih očetje so bili rojeni v inozemstvu.

Povsem neosnovane in neutemeljene so izjave nekaterih stopeničnih, da ostane inozemec vedno inozemec, do petega ali šestega rodu.

Ne le otroci, temveč tudi stariši teh otrok se hitro asimilirajo, posebno v krajih, kjer so obdani od domačega prebivalstva in kjer ne žive v narodnostnih skupinah po osamljenih kampah in v gozdovih.

Prilike za asimiliranje sicer ni toliko kot bi je moralo biti, a nekaj jo je vendar.

Treba le dobre volje in vztrajnosti.

KAJ VSE ZMORE ENERGIJA...

Slika nam predstavlja Rozalijo Freedman, mlado študentko iz Philadelphije. Lansko leto je poslala mrtvoudna na rokah in nogah. Ker ima pa veliko veselje in talent za slikanje, se je naučila slikati, držec čopič ustih.

Iz Jugoslavije.**Demonstracije proti Albertu Thomasu v Zagrebu.**

Predsednik mednarodnega urada za delo pri Ligi narodov Albert Thomas je te dni zapustil Beograd ter se odpeljal v Zagreb. Pred svojim odhodom je izjavil, da je zelo srečen, da more ugotoviti ogromni napredek naše države. Naglašal je, da se sedaj res nekoliko občuti politična borba, ker stojimo neposredno pred volitvami, toda iznenadil ga je sprejem, ki mu je bil prirejen v Beogradu. Vlada mu je obljubila, da takoj po volitvah izvrši ratifikacijo konvencij sklenjenih pri mednarodnem uradu za delo v zvezi z versalsko mirovno pogodbo.

Albert Thomas je končno omenil, da opazi znaten polet v naši industriji in poljedelstvu.

Kakor javljajo iz Zagreba, so Albertu Thomasu zagrebški komunisti priredili na ulici demonstracije. Po svojem prihodu v Zagreb se je sestel v delavski zbor, s člani te zbornice in z zastopniki trgovskih korporacij. Po končanem sestanku je odšel na ulico ter zasedel avtomobil. Tu ga je pričakovalo okoli 200 komunistov, ki so mu začeli vzvikati: Doli s socijalpatrijoti! Doli izlajalci proletarijata! Albert Thomas se je mirno v avtu odpeljal dalje, nakar so komunisti odšli.

Radičeve politične grožnje vladi.

Pod naslovom "Kdo hoče vsemu narodu odsekati glavo?" pravi Stjepan Radič v "Slobodnem Domu":

"Vsi angleški prijatelji me za gotavljanje, da vsi Angleži znajo in poznajo moje mirotvorno gibanje, zato Anglija nikdar ne dovoli beogradske vladi, da nastopi proti seljaški stranki; Anglija dnevno sporoča v Beograd, kako paži, kar se dela proti HRSS. Svoj članek zaključuje s kratkim političnim modrovanjem:

"Znam povsem zanesljivo in stalno, da glede te dni se razni nasveti Anglije, če bi poskušal Beograd ves narod postaviti izven zakona, in da takrat ne ostane samo pri nasvetih. Naj se oficijelne novine in oficijelni politiki smejejo in rogaajo, skorajšnji dogodki pokažejo, da Evropa ne dovoli, da Beograd igra Nerona, ki hoče narodu odsekati glavo".

Ogromna dedščina beogradske univerze.

Jugovzhodno od Pažareveca v Srbiji stoji v romantični dolini Peška velikanski kompleks pogodovanega ozemlja. Prostor meri 10,172 ha ter ima obliko trapeza, katerega najkrajša vzhodna stranica meri v dolini 4 km. V tem gozdu se po sodbi strokovnjakov nahaja okoli 5 milijonov 220 tisoč kubičnih metrov bukovega in okoli 200,000 kubičnih metrov hrastovega lesa, ki predstavlja skupno vrednost nad tristo milijonov dinarjev.

Gozdovi so bili nekoč last kraljice Natalije Obrenovićeve, ki živi sedaj v Perizu. Ko je namreč kralj Alkesander Obrenović poročil Drago Mašin, mu je srbska skupščina dne 14. januarja 1901

narodnih predsodkov, ravno kot bi se otreli krajevni starokrajskih vraž.

ponudila te gozdove v dar. Aleksander je sprejel ponudbo, ki je bila pravzaprav namenjena kraljici Dragi. Toda kompleks niso dolgo ostali zadnjemu kraljevemu paru iz rodu Obrenovićev. Nesrečni majski dnevi leta 1903, ki so prinesli konec Alkesandru in Dragi, so postavili tudi vprašanje lastništva ter gozdov na novo podlago. Mehanično so gozdovi prešli v lastništvo Aleksandrove matere, kraljice Natalije, ki pa je že takrat izjavila, da si noče umazati rok z zadevo svoje sinahe. Ponudila je gozdove v dar beogradske univerzi, ki pa je ponudbo odklonila.

Leta in leta je bila nato šivar pozabljena. Kraljica Natalija, se je medtem preselila v Pariz, kjer so jo začeli nadlegovati industrijalet, ki so bili pripravljeni odkupiti ogromne komplekse pogodovanega ozemlja. Okoli kraljice pa so se kmalu nagnili tudi katoliški agenti, ki jih je v Parizu nena, in ti so prigorjvali stari dami, maj bi gozdove poklonila — Vatikanu.

Ko so v Beogradu izvedeli, kdo se potoza za mastno pečenko v okolici Požareveca, so pisali v Parizu in vprašali kraljice, kako je z njeno odločitvijo v tej zadevi. Natalija je izjavila, da vztraja pri svoji prvotni odločitvi in je ponudila gozdove v drugo univerzo, ki je sedaj dar sprejela.

Sedaj je beogradska univerza stopila v stik z lesnimi industrijalet, ki gleda izkoriščanja bogatih gozdov. Eksploatacija bi trajala najmanj petdeset let ter bi pomagala tudi do ustanovitve železniške proge, ki se blizu Požareveca projektira že toliko let, a še ni prišla do izvedbe. Kapital pa bo beogradske vseučilišče uporabljalo za izobražbo profesorjev in dijakov.

Ninčić v Parizu.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić je prispel iz Rima v Pariz. Menijo, da je njegovo parisko bivanje v zvezi z vprašanjem pogajanj o zaključku zvezne pogodbe med Francijo in Jugoslavijo.

Dopis.**New Duluth, Minn.**

Tukaj obnavljam naročnino za vaš priljubljeni list. Povem vam odkritosrčno, da bi brez Glas Naroda ne mogel biti v teh dolgih zimskih večerih. Noben slovenski list v Ameriki nima tako lepih romanov in povesti kot vaš. Pa tudi novice so zanimive. Rojaki, naročajte ga! Kaj pa vi Črnomatjeji v Joliet? Ali vas kaj zebe? Sem pridite, sem, tukaj imamo petin-trideset stopinj pod ničlo. Tukaj pri nas se boste prepričali, kaj je Sibirija. Kljub silnemu mrazu se je pa jako dosti ljudi udeležilo polnočnice na sveti večer. Peter Zgaga naj pa nikar tako hudo ne krega patra Koverta, sicer se odpuškov ne bo dobil v tem svetem letu. Rajši naj da v kovertu par dolarčkov teh naj jih pošlje pa-petu za bele konje.

Vsem naročnikom Glasa Naroda želim veselo in srečno Novo leto! F. Matkovich.

Peter Zgaga

Dasiravno sta Jugoslavija in Italija po naravi veliki nasprotnici, je med njima vseeno velika podobnost.

Podobnost je sicer splošna, pa kljub temu zanimiva.

Pretežni del italijanskega naroda se hoče iznebiti sedanje vlade. In skoraj bi rekel, da je pretežni del jugoslovanskega naroda odločen nasprotnik gospodov, ki zavzemajo v Beogradu važna in celo čilna mesta.

Vladama, tako jugoslovanski kot italijanski, preostajata dve poti: odstopiti ali pa s silo zatreti svoje nasprotnike.

Mussolini je napovedal boj nasprotnikom fašizma.

Fašisti že pobijajo in koljejo svoje nasprotnike ter požigajo njihove domove.

Pašič je začel zapirati pristase Radičeve stranke.

V Italiji ne bo dovolj ječ in grobokopov, če bodo hoteli zapreti in pomoriti vse nasprotnike fašizma.

In če bo hotela Jugoslavija iztebiti vse, ki niso zadovoljni s sedanjim vladnim režimom, ne bo imela po tem splošnem iztebljenju niti dva milijona prebivalcev.

*

Dve rojakinji sta se pogovarjali ter tožili druga drugo, kako so sedaj vse slabše razmere kot so bile pred vojno.

In prva je rekla:

— Res je, slabo je sedaj. Vee-krat sem že obupavala in celo življenje sem si hotela vzeti. Moj Bog, če se spomnim, kako je bilo pred vojno! Če sem moža prosila, naj mi kupi novo obleko, mi jo je ponavadi kupil brez vsakega obotavljanja. In če se je kaj obregal, sem malo zajokala, pa mi jo je prav zagotovo kupil. Danes pa nobena prošnja ne pomaga. Vse moje solze so zastoj. Presneto dobro ga moram prijeti za vrat in ga tresti, predno reče, da mi bo obleko kupil.

*

Te dni je objavilo ameriško časopisje na prvi strani jako zanimivo novico, namreč, da je sprejel papež v avdienci ameriškega profesionalnega pretepača Johnnyja Dundeeja.

Kaj takega se doslej še ni zgodilo.

Najbrže ga ni sprejel vsled tega, ker je Dundee rodom Italijan, katoličan po veroizpovedi in pretepač po pokličen. Pač pa zato, ker si je svojimi tepeži prislužil v Ameriki par lepih tisočakov.

*

Iz Londona poročajo:

Tukajšnje časopisje objavlja, da je kajzerica jako zadovoljna s svojim možem, bivšim nemškim kajzerjem. Bivši kajzer si je namreč dal vcepiti opičje žleze ter izgleda navidez dosti mlajši kot pa njegov sin, bivši nemški kronprinč.

Opičje žleze mu je vcepil neki nemški profesor.

Ljudje, ki so bili v Doornu in so videli kajzerja, pravijo, da si je tudi brado in lase pobarval, da je njegova hoja živahna in da so njegove kretnje kot kretnje mladeniča.

Še malo pameti bi mu bilo treba vcepiti, pa bi bil fant kot se šika.

*

V državi New York posluje ženska kot državni tajnik.

Ta državna tajnica, ki je republikanka po pokličen, je tudi zaprsegla demokratskega gubernerja Smitha, ko je nastopil svoj tretji termin.

Smith je izboren gubernor, toda križe in težave bo imel, ker so vsi ostali visoki državniki v New Yorku republikanci.

Delal bo po svoje in bo brez dvoma storil najbolje.

V splošnem je pa tudi prisega, ki jo da možki ženski formalna stvar in brez vsakega pomena.

Prisega, ki jih zadajo možki ženskam, se ponavadi ne vresničujejo.

Razmišljenost.

Znani ruski general Benckendorf (umrl 1858) je bil eden najbolj raztresenih ljudi. Nekoč pride v malo mesto, bilo so ravno vojaške vaje. Gre na pošto in vpraša, če so kakšna pisma zanj tam.

"Kako je Vaši ekscelenci ime?" ga vpraša poštar.

"Moje ime? Moje ime?" premišluje general, pa se ga ne more spomniti. Ne da bi kaj opravil gre proč in pravi, da bo prišel nazaj. Ko stopi na cesto, ga sreča neki drug znan častnik in ga pozdravi: "Dober dan, Benckendorf!"

"Kako si rekel? Benckendorf! Saj res." Nič ne odzdravi in leti takoj nazaj na pošto.

Enkrat je bil pa na bal povabljen. Vsi gostje so bili še odšli, bila je pozna noč. Samo Benckendorf in gospodar sta bila ostala v prazni dvorani; zdehalo se jima je, zabavajma jima kar nič ni šla. Gostitelj pravi, da gresta v kadilno sobo. Benckendorf se čelo nagubi, vendar gre tja; dolgo ostaneta tam, a general se kar noče odpraviti, gospodar si pa tudi seveda ne upa namigniti, naj visoki gost odide.

Šele po preteku pol ure pravi gostitelj: "Morebiti vaša kočija še ni prišla, ekscelencia. Če hočete, dam napeti svojo."

"Kaj pravite? Vašo kočijo? Ravno sem vam hotel isto predlagati." Sedaj šele se je stvar pojasnila. Benckendorf je mislil, da je v svojem lastnem stanovanju in je bil že kar pošteno jezen, ker oni gospodar ni hotel oditi.

Pred praznimi sedeži.

Skoro vsak igralec rači vidi, da so sedeži polni, če igra. Saj je pri predavanjih isto. So pa tudi izjeme. Iffland, ravnatelj berlinskega dvorskega gledališča, je igral enkrat pred eno samo osebo, staro mamico z dežele, ki je prišla na lašč za to v Berlin, da vidi, kako Iffland igra. Drugih obiskovalcev tisti večer gledališče ni imelo.

Leta 1832 je bila v Parizu huda kolera. V gledališču Odeon je bil en sam gledalec. Igralci so rekli, da ne bo igrali, on je pa rekel, da ne gre ven, saj je plačal. In igrali so, a nalašč zelo slabo. Občinstvo ene osebe je bilo vsled tega tako razčuden, da je začelo zabavljati in živgati; ravnatelj je poklical policijo in vrgli so ga ven, ker je "motil predstavo."

Jako čudne pojme je moral dobiti neki angleški igralec o pojmovanju umetnosti na otočju Havai. Zavesa se dvigne, občinstvo obstoji iz enega samega črneca, v loži je sedel in bel slammik je imel na glavi. Niso ga hoteli vreči ven in so igrali. Po predstavi gre Anglež k črneu v ložo in mu pove, da je igre konec. Črncec se namreč nič ni zme-nil, in je nepremično sedel. Ko mu igralec pove žalostno novico, mu

KOTICEK
OTROŠKO ZDRAVJE
OSKRBA MATERINŠTV
OTROŠKEGA ZDRAVJA

Na tem mestu bomo privedli točen in točen vzrok za vsakega otroka, ki se veliko vročnosti počuti na moči in na moči in na moči.

Odrski in kraljevski zdravnik je vašega po-menu za vsakega otroka, ki se veliko vročnosti počuti na moči in na moči in na moči.

ČLANEK 105A.

OMAME IN ZDRAVILA.

Vaš zdravnik lahko predpiše zdravila za vaše dete. To pa stori le po skrbni preiskavi, da ve, kakšno je splošno stanje. Z drugimi besedami, on ve, kaj je napačno in tudi ve, kaj predpiše. Zdravilo je izrečno za vaše dete, da odpravi gotove, določene bolezni. Vseled tega ni vrjetno, da bi isto zdravilo pomagalo otroku vsega sosedu.

Dosti detet pride popolnoma iz reda vsled zdravil, ki so bila namenjena kakemu drugemu otroku. Isto zdravilo ima lahko nasprotno učinke pri različnih otrocih. Edino vas zdravnik vam lahko pravilno pove, kaj potrebuje vaše dete. Porabil je leta in leta naporne učenja, da si je pridobil to vednost.

Kadar vaše dete kriči, skušajte najti vzrok tega kričanja. Ne politite k omari z zdravili po kake vrste "blazilni sirup". Prepogosto vsebuje taki sirupi kakšna omamljiva sredstva, ki ni varno za vaše dete. Če je vaše dete zbolelo, pokličite svojega zdravnika. "Domača zdraviljenja" so preveč nevarna. Če ne veste, kaj je detetu, kako mu morete dati zdravilo?

Ze več generacij je na tisoče slovenskih mater vzgajalo svoje otroke z Bordenovim Eagle Mlekom. To sp-sterile, ker so jim Eagle Mleko priporočile njih prijateljice in ker so mušle, da je skrajno zadovoljivo.

Na nesrečo pa ni bilo dosti slovenskih mater nikdar v polni meri informiranih, zakaj se je dosegla to izvršne uspehe. Eagle Mleko je najtinejše in najčistnejše mleko, sladko in bogato ter skrbno izčiščen sladkor, primerno premešan, da se ustvari otroško hrano, ki je najboljša stvar za deteta, če ni materino mleko zadostno ali če mu manjka rednihih snovi.

Da izve slovenska mati, kako uporabiti Eagle Mleko, je dala napisati Borden-ova kompanija v slovenskem jeziku popolna prehranska navodila, ki pripovedujejo kako pripraviti Borden-ovo Eagle Mleko za otroke raznih starosti. Če hočete kopijo teh navodil, izpolnite kupon, katerega boste zapazili v enem oglasov v svojem listu ter ga pošljite kompaniji, ki vam bo z veseljem poslala brezplačno navodila obenem s krasno otroško knjigo.

Čitajte te članke skrbno vsak teden ter jih imejte za bodočo uporabo.

NAPADALEC OBDOJE NA 16-LETNO JEČO.

Providence, R. I., 4. januarja. — Sodnik Kahn je obsodil Thomasa A. Carmille na 16 let ječe, ker se mu je baje dokazalo, da se je udeležil napada na blagajnika American Screw Company. Napadalec so bili tedaj odnesli 1500 dolarjev.

pod črnce prav prijazno roko in mu reče: "Škoda, tako hladno je tukajle."

Novo leto—nov začetek.

Mnogo dobrih načrtov lahko izvedete v novem letu, posebno pa tega, da pričnete redno vlagati Vaše prihranke. Vložite Vaš denar pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer bo sigurno naložen in Vam prinašal

4%

obresti na leto.

Vloge, katere bomo prejeli do 10. januarja

obrestovale se bodo že s 1. januarjem.

DENARNE POŠILJATVE

v staro domovino izvršujemo točno, brzo in po zmernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

SLAVNI AMERIŠKI PISATELJ O PLEMENSKIH PREDSDOKIH

Washington Irving, proslavljeni ameriški pisatelj, katerega miče povesti se bodo vedno čitale z uživanjem, ni bil le izredno nadarjen novelist, marveč tudi pisatelj, ki je razumel duh Združenih držav in ga znal izražati kot ga ni nikdo pred njim razumel in znal izražati. Irving je bil oni pisatelj, s katerim je začelo ameriško slovstvo v pravečem smislu reči; pred njim je bilo le ameriških imitacij angleške literature. V onem delu, ki je morda njegovo najboljšo, "The Sketch Book", se nahaja nekaj odstavcev, ki govorijo o plemenskih predsodkih. Kar je rekel pred sto leti, velja še danes in bo vedno veljalo. Za to ni ta odstavcev nikdar preveč ponovljen.

"Ker smo odprli vrata tujcem iz vseh delov sveta, jih moramo sprejeti vse z nepristranostjo. Mo-

ral bi biti ša ponos, da pokažemo svetu vzgled vsaj ene dežele na svetu, ki ne pozna narodnostnih sovrašttev in ki ni le navidezno gostoljubna, marveč ki se diči z ono bolj redko in plemenito ujudnostjo, kakršna izvira iz liberalnega mišljenja."

"Kaj pravzaprav imamo mi v Ameriki opravka z narodnimi predsodki? Ti so zakorenjena bolezen starega kraja, kjer narodi znajo le malo drug o drugem in gledajo čez svoje meje z nezanimanjem in sovraštvi. Mi, na drugi strani, smo se kot narod rodili v razsvetljeni in filozofski dobi, ko so vsi razni čili naseljenega sveta in razni člani človeške družine postali, predmet globokega proučevanja in smo se medsebojno spoznali. Zapravili bomo svoje dedščino, ako se ne otresemo

Aventin proti Viminalu.

V palači na Viminalskem griču, kjer je sedež ministrstva notranjih stvari, se je takrat, ko je ministrski predsednik Mussolini še sam vodil to ministristvo, zvrilo — ne da bi on vedel za to — vse ono, kar danes z nepobitnim uspehom izrablja proti njemu in njegovi stranki opozicija, ki je po umoru poslanca Matteottija zapustila zbornico, odšla, lakor pravijo, na Aventin.

V parlamentu, vsaj v poslanski zbornici, ni več življenja. Razprave se vrše, ali mrtvilo, ki je zavladalo vsled odsotnosti opozicije, je čim dalje mučnejše, in sami poslanci večine se izogibajo zbornice, kadar in kolikor le morejo. Zunanji svet pa niti ne opaža več, da poslanska zbornica zbore. V senatu je nekoliko živahnejše, kar se je dokazalo zlasti ob splošni in podrobni razpravi proračunana ministrstva notranjih stvari, tekot katere so razni zastopniki opozicije za naravnost nepričakovano vohemeno udrihali po vladi in po njenem predsedniku in njegovi notranji politiki. Minister notranjih del, Feltroni, vohel ni prihajal v poštev. Glavni in takoredeč edini cilj strel, ki so udarale iz palače Madala, je bil v resnici le Mussolini kot načelnik vlade in volja fašizma, in moške kakor Lussignoli, Albertini, general Giardino, general Zupelli, general Tassoni, ki so z neusmiljeno brezobzirnostjo razkrivali grehote fašistovske notranje politike, se smejo ponasati, da je njihove obtožbe fašistovske vlade odobraval vse, kar ne nosi v žepu fašistovske izkaznice. Položaj v senatu se je silno izpremenil od poletnega zasedanja sem, in četudi je Mussolini ob zaključku podrobne razprave o proračunu ministrstva notranjih del dobil od senata zaupnico 190 glasov proti 70, pomenja vendar to razmerje glasov, da se je skoraj "tretjina očetov domovine" odtegnila glasovanju in da taka zaupnica pomenja skorajda nezaupnico. Vpliv mirno na Aventinu čaka, joče in opazuje zbornice opozicije se pač očitno razširja tudi že na senat, k čemer pa seveda tudi znatno prispevajo dogodki zadnjih dni: tri dni prej, ob zaključku splošne razprave o proračunu ministrstva njih stvari je glasovalo za zaupnico vladi še 206 senatorjev proti 54!

So pa tudi dogodki, ki bi drugje že vsak sam zase izpodbil noge najtrdnje stojičih vlad. V Italiji pa je seveda stvar drugačna, in Mussolini je imel doslej za vse take sunke vedno isto kretanje, vedno isti izraz: "me ne fręgo", "mi ni mar!"

In teh dogodkih, ki imajo svoj prvi izvor vsi v Viminalski palači, kakor vse kaže, se ne bo konec. Opozicija na Aventinu sicer miruje in ni mirno opazuje, ali si nektje ne vidne sile, ki delujejo nepretrgoma in spravljajo na dan vedno več ene strahovite gnilebe, ki razjedajo fašizem od glave nizdol do nog. Fašizem se brani na vse kriplje, toda sredstva, ki jih uporablja, so večinoma le še podlaga za nove obtožbe. Spominjate se, da je umorni poslanca Matteottija kmalu sledil umor poslanca Casalinija, ki ga je fašizem skušal izrabljati kot protutež proti Matteottijevemu umoru. Danes se že precej jasno namiguje, da je bil umor poslanca Casalinija zasnovan v krogih, ki so bili zelo blizu umorjenca, in da je pričakovati v kratkem tozadevnih razkritij. Revolverski atentat, ki je bil nedavno izvršen na kremenjskega poslanca Farinaccijsa, in ga je fašistovski tisk proglasil za čin protifašistovskih elementov, pa se je razblinil v nič: otroci so metali kamenje, ki je zadelo Farinaccijsjev avtomobil, in so ljudje, ki menijo, da je bilo tudi to — naročeno. S takimi sredstvi se pač ne da zbristati vtisk razkritij, ki prihajajo z nasprotno strani!

Človek, ki nepristranski opazuje ta boj med fašizmom in njegovimi nasprotniki, dobiva vtisk, ki ga nudi lov na nevarno divjo zver. Lovec je polagoma obkrožujejo, krog se vedno bolj zožuje, in ko hoče zver tu ali tam pretrgati obroč, pa počasi strel. Končno se vsu-

svinčena toča nanjo z vseh strani, in je — konec.

Pravijo, da ni več daleč čas, ko se boj med Aventinom in Viminalom na enak način konča s koncem sedanjih gospodarjev v Viminalu.

Zanimivosti o poljskih knjigah.

Zadnja številka "Wiadomości Literackich" je skoraj vsa posvečena poljski knjigi. V njej dobimo celo vrsto odličnih člankov poljskih pisateljev, ki so: Bruno Winaver, Václav Grubinski, Stanisław Lam, Julij Kaden-Bandrowski itd.) Napisali so razprave o pomenu poljske knjige za kulturni razvoj poljskega naroda. Večji del navedene številke obsegajo razgovori z založniki, knjigotrožci, knjigotroškimi pomočniki, imetniki tiskarskih podjetij, stavei itd. Vsebinsko tvori kritiko poljske knjige in njena draginja. Znani knjižničar Stanisław Lam pa pobija "legendo o krizi poljske knjige", ter trdi, da je kriza umetno vzdrževana po knjigotrožci in založnikih. Glavni vzrok je po njegovem mnenju propagandna. Knjigotrožci izloče v oknu knjige kakor branje svojo robo, ter se ne brižajo za smotreno propagando. Poljski založnik proda baje rajši eno knjigo za deset zlatih kakor pa 2 za 5 zlatih, ker ima isti dobiček, a manj truda. Istotako niso normalne razmere pri knjigotrožcih-sentimentalistih. Ti naročajo več sih 1 ali 2 izvoda in imajo pri tem 50 odst. dobička. Na Francoskem dela knjigotrožci za ta dobiček knjigi propagando, izdaje kataloge, skrbijo za članke v časopisih itd. Na Poljskem ni tega. Avtor trdi, da bi se pri smotreni propagandi lahko prodalo v Poljski 8 do 10.000 izvodov iste knjige, ne pa samo 3 do 5000, kakor se to dandanes dela. Kadar se bo knjiga izdajala v večji množini, bo vsakega tudi cenejša. Dalje tudi avtor, da se v današnjih dneh največ čitajo na Poljskem potopisi, inozemske slovestvo in poljudno pisane znanstvene knjige. Nasprotno pa, zatrjujejo založniki, da je vzrok krizi manjša umetniška produkcija. V Poljski ni baje nobenih novih literarnih imen. Kljub temu se izdajajo na Poljskem vsaka dva dni 3 knjige poljske beletristike. Umevno je, da niso vse dobre. Dalje ni ma poljski knjigotrožec zadostnega kredita pa mora delati z lastnim kapitalom. Naposled je slabo organizirana poljska kritika. Zanimivo je dejstvo, da poljski knjigotrožci niso doslej segli po takim sredstvu kakor bi bila izdaja poljskih pisateljev v subskripciji v snopiščih. Velik uspeh cenene poljske knjige v subskripciji je jasen dokaz, da cenena knjiga lahko najde kucepa. Pri izdajanju v snopiščih bil del kapitala vedno v založnikovih rokah in s tem bi bil oživiljen denarni promet. Knjiga na Poljskem je brez ugovora draga. Sicer je morda cenejša nego predvojna knjiga, ampak z ozirom na bedo inteligence ki je bila nekdanj najboljši kucepa knjig, je preveč draga nedosežna. Poljskim založnikom je odpadla vsa prostrana poljska čitajoča občina v Ukrajini, Voliniji in Podolju, potem številna poljska naselbina na Ruskem, ki danes v pravem pomenu besede života. O rakovi poti kulture v poljski javnosti ni govora. Samo povojna kriza je kriva, da se knjige malo kupujejo. Poskušajo s prodajom knjig na obroke je napravilo vojaško tiskarsko podjetje in je bilo z uspehom jako zadovoljno. — Zanimiv je pogovor z ravnateljem čitalnice. Ta pravi, da si boljši krogi včasih izposodijo knjigo, da si je ogledajo in šele nato kupijo za svojo knjižnico. Ne marajo torej kupovati neznanih reči. — Končno je cela stran zgoraj rečenega lista posvečena poljskim biblijskim društvom in poljskim knjižnicam. Tam je govor o ustanovljenem društvu "Muzeum księski Poljskiej" in slika velike vile, ki jo je v ta namen podaril Lazar-

Te dni so odptevali v Evropo na parniku "Majestic", znani kinematografski magnat Joseph Schenek, njegova žena Norma Talmadge in ravnatelj Dimitrij Buchowetzky.

Polom luxenburške družbe.

Bivši cesarski gradič, Laxenburg pri Dunaju, v katerem so skraj vedno bivali člani dinastije Habsburgovcev, je po prevratu prišel v roke invalidskega sklada. Dobroki tega velikega posestva so bili namenjeni za podpore avstrijskim vojnim invalidom.

Kmalu potem, ko je dobil invalidski sklad gradič v svojo posest, je sklenil s posebno delniško družbo pogodbo, po kateri vžame Societe anonyme de Chateau Laxenburg vse posestvo za 50 let v najem. V tej družbi se nahajajo večinoma inozemski, predvsem francoski kapital. Družba je hotela napraviti iz krasnega gradiča lepo in predvsem dobičkanosno podjetje. Otvorili so hotel, prvovrsten hotel s krasnimi restavracijskimi prostori in tudi veliko, skozi dostojno zabavišče. Družba je računala, da bo imela lep dobiček kljub ogromnim investicijam, ki jih je vložila v podjetje. Preurediti je bilo treba vse, sicer krasne prostore bivšega cesarskega gradu, kar je požrlo mnogo milijard avstrijskih kron.

Podjetje pa se kljub pričakovanju ni obneslo. In polom, ki so ga napovedovali poznavalec razmer je več mesecev, je postal neizbežen. Družba preide sedaj v likvidacijo. Odpustiti je morala vseh 60 nameščenec, ki so bili doslej pri njej zaposleni.

Številni upniki so že več let pritiskali na družbo, ki se je že delj časa borila s plačilnimi težavami. Zadnje mesece je poravnal izdatke knez Josip Colloredo-Mansfield, ki živi v Parizu in ima nad polovico vseh delnic. Začetkom tega meseca pa je sporočil, da noče več plačevati za podjetje, ki je zapisa no polomu. Družba je ustavila vsa plačila, in več sto ljudi, nameščenici v družinami, so sedaj na cesti.

Polom luxenburške družbe je pripisati v prvi vrsti neštevilni spletki v vladnih krogih, pa tudi v družbi sami. Navzlic neprestanemu urganju se vedno ni dobila družba od oblastev koncesije za hotel in gostilno. Kot inozemska delniška družba niti ni bila do današnjega dne priznana in pripuščena. Delničarji so v zadnjih treh letih investirali v podjetje osem milijard avstrijskih kron od že trikrat povišane glavnice. Razen tega zahteva cela vrsta upnikov pet milijard, tako da je izgubila družba vsega skupaj nad 13 milijard kron.

Upravni ravnatelj družbe, bivši podpolkovnik Redhammer, je toliko časa spletkaril proti podjetju, da je invalidski sklad odpovedal najemninsko pogodbo in hkrati po delniški angliško-čehoslovski leseni trdili opcijsko za novo pogodbo. Mesece maja je upravni svetnik Bauer ponudil v imenu posebne finančne skupine pet milijard za sanacijo družbe, kar pa so merodajna mesta vsled spletk iz vrst delničarjev samih brez drugega odklonila. Veliko škodo je povzročil tudi odvetnik kneza Colloreda, dr. Bohuslav, ki je povzročil, da se je družba spustila v nebroj procesov, ki jih je vse brez izjeme izgubila.

Posledica poloma luxenburške družbe je, da bo moral avstrijski invalidski sklad sedaj nositi vse odgovornosti za zapravljanje dra-

Dobra služba.

Leta 1853 pride bogati škot Tomkins, posestnik več ladij, s pisarno svojega prijatelja Jurija Lindsaya v Londonu. Ker tega ni bilo ravno doma, pošljejo škota v prejemno sobo, naj tam počaka. Pri neki mizi v sobi je sedel srednjestarski mož, pri vstopu škota je malo počakal pa takoj zopet začel pisati. Škot je šel parkrat po sobi goriindoli, potem se je pak ustavil tik pred mizo in pazljivo gledal. Vprašajoči ga oni gospod pogleda, Tomkins mu pa prikaže in blagohotno reče: "Lepo pisavo imate."

"Veseli me, da to opazite," odgovori neznanec smehljaje. "Res lepo pišete, tudi vaše številke so razločne. Ravno takega bi jaz potreboval."

"Kako to?" "V pisarni nimamo nobenega pripravnega človeka. Vi bi bili kot nalašč zame. Dam Vam 120 funtov na leto pojte z menoj na Škotsko." — Za tiste čase je bila to krasna začetna plača.

Gospod se lepo zahvali za ponudbo, pa pravi, da mora vendar prepreže še vprašati Lindsaya za svedčanje.

Tedaj vstopi Lindsay in Tomkinsa prav prijazno pozdravi. Gospod od mize pristopi in mu pove, kako sijajno ponudbo ima. "Prav," reče Lindsay in čisto nič ne izpremeni obraza, "stojindvajset funtov na leto je lepa plača. Dobili boste v mojem prijatelju Tomkinsu dobrega gospodarja, ki je včasih sicer tako malo preveč domač, a ima zelo sree. Sicer pa mislim, da je najbolje, da gospoda drug drugega predstavim, prej ko se poznamo, bolj je: Gospod Tomkins — gospod Gladstone, kancelar Njeng veličanstva kraljice."

Škot je malo začudeno gledal in v zadregi je bil, potem se je pa ravno tako glasno in srčno smejal kakor Gladstone. Ta je pri Lindsayu ravno zbiral podatke za proračun glede mornarice. Pozneje je bil dolgo let voditelj angleške zunanje politike, velik prijatelj Slovanov in zlasti našega nepozabnega Strossmayera.

Danska artistinja, ki skače iz IV. nadstropja.

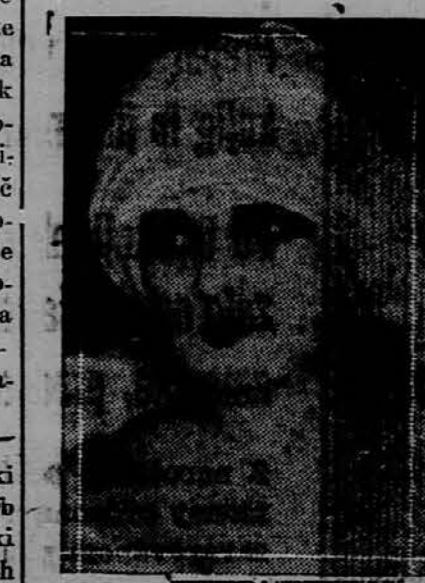
Iz Berlina poročajo, da je dne 1. dec. danska artistinja Moris skočila iz IV. nadstropja, da dokáže, kakor izvajajo poročila v listih, ravnatelj Variete gledališča, da je quazmožna napravljati take skoke brez vsakega pomočnika in ne da bi se pri padcu ranila. Njen skok se je izvršil res brez vsakega poškodovanja njenega telesa. "Novinarjem je izjavila, da je bila nekdo vsled neke nezgode prisiljena, skočiti iz IV. nadstropja, pa se ji je posrečilo pri padcu obraniti si svoje lastno gibanje in tako misli, da lahko skoči iz take visine na zemljo vedno, ne da bi se poškodovala.

vne imovine in za par sto ljudi, ki so vsled poloma družbe prišli obkruh. Vse dolžnitve zoper invalidski sklad in kazenske zadeve raznih upravnih svetnikov družbe pridejo v kratkem pred posebno sodišče, ki bo odločalo o odgovodi najemninske pogodbe s Societe Anonyme de Laxenburg.

Čehoslovaki o jugoslovanskih volitvah.

Čehoslovaki tisk se zelo zanima za predstoječe volitve v Jugoslaviji. Oficielna "Čehoslovenska republika" je priobčila v sobotni številki uvodnik pod naslovom "HRSS", v katerem govori o položaju Radiča in njegove stranke. Radiča in HRSS imenuje sfingo jugoslovanskega političnega življenja in po prevratu velike notranje in zunanje težkobe. Njegovi ekstremni in utopični cilji so ga držali vedno v opoziciji napram realni in v marsičem konservativni politiki jugoslovanskih vlad. V njegovih ekstremih so ga podpirali večkrat tudi zapadno-evropski politiki, ki so verjeli Radičevim slavošpevom o visoki kulturni stopnji hrvaškega seljaka. Program HRSS stoji pod velikim vplivom marksističnega in anarhističnega socializma. Sam Radič oznanja zgodovinski materializem. Za politično ekonomijo se Radič ni v teoriji, niti v praksi ne zanima posebno, on je v prvi vrsti politik. Ni mu ležee na tem, da dvigne ekonomsko stanje hrvaških kmetov, marveč misli, da se ta položaj zboljša, če doseže svoje zgolj politične cilje. On zahteva samodoločnost narodov, republikansko obliko države, direktno vladno ljudstva in politični pacifizem napram inozemstvu. Poleg tega je napadno Radičev naziranje, da more kmetijski stan živeti sam zase in doseči svoj cilj brez sodelovanja drugih stanov. Zato Radič odbija od sebe inteligence, ki se mu zdi preveč egoistična. Povodom nove izborne kampanje namerava realizirati svojo staro idejo, da se sporazumi s Srbi na ta način, da jih direktno dobi za svoj politični program. Zato agitira v nekaterih krajih Srbije za svojo stranko, ne da bi se zmenil za srbsko zemljoradniško stranko. Šumadije se Radič izogiblje. Zdi se, da je nastopila nova bojna fraza HRSS. — Klerikalni "Lidove Listy" priobčujejo senzacionalne članke pod naslovom "Jugoslavija pred revolucijo". List omenja, da je članek posnet iz originalnega poročila in trdi, da si hoče Pašić Pribečevićeva vlada že sedaj zasigurati zmago pri volitvah. Pri predstojećih volitvah mora biti rešeno vprašanje avtonomije in revizije vladovanske ustave ali centralizma. Centralizem bosta branila samo Pašić in Pribečević (?) Vse druge stranke (?) zahtevajo avtonomijo, preureditev Jugoslavije v federalistično državo in morda celo republiko. Republikanska ideja pridobiva čedalje bolj na terenu ne le na Hrvaškem, nego tudi v Dalmaciji in Sloveniji. V takih razmerah bo volilni boj zelo oster. Trezni politiki se boje, da utegne kulminirati ta borba v revoluciji. Teror sedanje vlade nudi zelo ugodna tla za revolucionarni pokret. Omladina je že sedaj revolucionarna in bo najstrašnejši agitator za revolucijo in ljudsko republiko. Volitve pokažejo, da-li bo Jugoslavija centralistična država, federalna monarhija ali republika. Lahko pa se to odloči še pred volitvami!"

DEMPSEYJEVA NEVESTA.

Zadnji čas se precej govori, da se bo bokser Jack Dempsey poročil z igralko Estello Taylor, ki jo vidite na sliki.

Štirje Shetlandci.

Londonski profesor Guthrie se je še odpočit na Shetlandske otoke na severu Anglije. Znani so po starosti prebivalcev. Priporočevali so mu o silno starem možu in napotil se je obiskat ga.

Približa se koči, kjer je stanoval, in vidi sivolasnega moža na nji. Vi, delal je Guthrie si misli: "Ta se je pa res obranil, tako je star, pa še na polju dela." Stopi k starcu in mu reče: "Kako dober mora biti zrak na teh otokih, tako ste stari pa opravljate še taka dela."

Začuden ga mož gleda in reče: "Gotovo mislite mojega očeta. Tamle na kamenu sedi in plete nogavice."

Profesor se obrne in vidi starčka, s sklonjeno glavo sedi na kamnu in šteje pentje nogavice. Profesor se mu približa in reče: "Dober dan, ljubi mož! Zelo me veseli, da spoznam moža, ki je preživel toliko rodov, pa je še vedno delaven."

Ta pa ga gleda, še boj začuden kot prvi. Čez dugo časa šele se začne vpadle ustnice gibati: "Gotovo mislite mojega očeta. V kuhinji sedi, samo slabo sliši." Pokaže na vrata, skozi katere se vidi kuhinja.

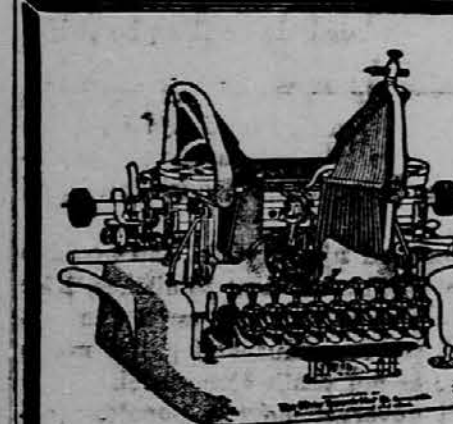
Guthrie vstopi. Ob ognjišču vidi moža, ki se mu je na prvi pogled poznalo, da je silno, silno star. Čepel je ob ognju, tresel se od mraza, skrčene prste je držal na žrjavico. V ovčji kožuh je bil zavrt, par srebrnih kitič mu je padalo na pleča, sključena od starosti. Z visokim glasom ga profesor nagovori: "Iz Londona sem prišel, da vidim moža, ki se mi zdi kot spominček davne preteklosti. Gotovo se spominja te še Wellingtona (vojskovodja, živel pred sto leti.)"

Ta pa ga je še dalje gledal. Slednji mu ravnatoko odgovori kakor ona dva: "Gotovo hočete obiskati mojega očeta. Tu notri je." In pokazal mu je neko shrambo. Obenem se vigne izza ognjišča stara mamica, koga žena, se ni moglo videti, njene brezobze ustnice vabijo: "Res je, gospod, gotovo mislite našega starega. Prosim, stopite notri." Čapljala je pred njim in odprla vrata siromašne shrambe.

Kar gledal je in videl nekaj, ki mu je vzelo vsako veselje, da bi tudi on postal tako star. V posteljnem predalu je ležal, ves sključen in zviti, na blazinah, nerazumljive besede je mrmral, ni imel več toliko duševne prožnosti, da bi bil pogledal prišleca. Oči so mu bile ugasle za sedanost. Tudi ko ga je starka tresla in mu vpila na uho, da ga je nekdo prišel obiskat, se ni nič zmenil, pergamentne poteze ob razza se niso izpremenile. Gotovo je šel njegov spomin v preteklost še preko Wellingtona, a posušil se mu je bil kakor telo. Samo mumija je ležala v postelji, v njej pa je ugašala zadnja iskrice življenja.

"Hvala, hvala, nikar se več ne trudite," pravi Guthrie dobrovoljno starki. Vprašal je potem one tri, koliko je patriarh star, odgovora ni dobil.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikakoli umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

30 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Poskusna vožnja z "Rotorjem".

Iz Kiela v Nemčiji poročajo dne 3. decembra: Včeraj se je vršila tukaj prva poskusna vožnja s Flettnerjevim "Rotorjem" in je prav dobro izpadla. Iz vseh krajev Nemčije so prihitele ljudske množice, da bi mogle prisostvovati prvi vožnji z ladjo "Buckau". Vožnja se je vršila po napovedanem programu. Na rotorni ladji je bil tudi pomorski kapitan König, znan po svoji drzni vožnji na nemški podmornici v Ameriko. Vreme pa je bilo zelo neugodno. Ves dan je deževalo. Rotorna ladja ni mogla vzeti na krov vseh gostov, ker je jedva 50 metrov dolga in 9 metrov široka. Stvar pa se je uredila tako, da so povabljeni imeli na razplogu neko ladjo, ki vozi v Ameriko in s te ladje so lahko opazovali manevre Flettnerjevega "Rotorja".

Rotorna ladja je radi nepovoljnega vremena preplula 3,5 metra v ni sekundi. To je laikom malo imponiralo, strokovnjaki pa je zadovoljili. Baje se je Flettnerjeva naprava izkazala kot soliden izum. Pomikala se je kljub minimalnemu pihanju vetra neprestano dalje in dalje. Krmar je popolnoma obvladal situacijo na svojem odgovornem mestu.

Sedaj je na vrsti vprašanje, v koliko se bo dal Flettnerjev izum uporabiti praktično. Strokovnjaki sodojo, da se bo stvar obnesla, pravijo pa, da je rotorna ladja v sedanju stanju šele prvi poskus novovrstne morjeplovbe. Do popolnosti "rotorja" pa je še daleč in nadaljni poskusi bodo pokazali, kako je treba graditi te ladje na veter, da bodo dosegle za najmanjšo porabo energije največje uspehe. Celokupni nemški tisk pa je mnenja, da sta balon ZR-3 in Flettnerjeva motorna ladja dve svetli točki nemške bodočnosti na polju tehnike.

V ZNAMENJU PROHIBICIJE.

Nekateri vladni departimenti si na vse mogoče načine prizadevajo zatreti alkoholno pijačo v Združenih državah ter prekiniti delovanje butlegarjev. Na milijone in milijone dolarjev se je že potrošilo v to svrhu, pa vse skupaj nič ne pomaga. Slika nam kaže detektiva Johna E. Parkerja iz Gloucestra, Mass., preoblečenega v žensko. Poročilo ne omenja, če je s pomočjo te obleke napravil prohibiciji kak dobiček.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

Estreličo za slovensko črko, č, š, ž — \$25.00

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

58

(Nadaljevanje.)

— Da, vaše veličanstvo, — da namreč postopate pravično z mojim zaročencem, ko se bo vršil proces proti njemu. Vročekrven je in močan in ker je viteške krvi, ne bo nikdar dopustil, da bi se grdo postopalo z njegovo zaročenico. Prosim vas tudi, da me varujete pred Morello, da se me ne bo smel dotakniti in tudi ne govoriti z menoj, kajti kljub njegovemu visokemu stališču in sijaju ga sovražim kot strupeno kačo.

— Reka sem že, da bom nepristranska v tem procesu, lepa moja Margareta, — je odvrnila kraljica s smehljajem. — Mislim pa, da mora obveljati resnica in pravica. Pojdi in bodi mirna. Če si govorila resnico — in o tem sem prepričana, — ti zagotavljam, da ne bo kazni za senzor Brome-a preveč težka in da tudi ne bo padla na tebe senca markija de Morella, nizkorogjenega sina princea ter neke krajevske brezvrvice. Rečem ti pa, da ljubi moj mož, kralj, tega človeka in da ga ne bo težko kaznoval. Povej mi še eno stvar. Ali je tvoj zaročenec pogumen?

— Zelo pogumen, — je odvrnila Margareta ter se nasmehnila. — Ali zna jahati konja ter držati v roki kopje?

— Da, vaše veličanstvo, ter tudi mahati s sabljo, a v zadnjem času je bil bolan. Nekateri plemiči so se naučili to na Bosworth polju.

— Dobro in sedaj z Bogom, — je rekla kraljica ter ponudila Margareti roko v poljub. Nato je poklicala dva častnika, da odvedeta Margareto nazaj v ječo, z naročilom, da ima dovoljenje pisati njep, kraljici, pismo, kadarkoli bi se ji zlelo potrebno.

Na večer istega dne je prijel v Seville markij Morella. Lahko bi bil prišel že prej, a povest Marokaneer, ki so spremljali Castella, Petra ter Margareto, ga je spravila na napačno pot in vsled tega je odpotoval najprvo v Malago, kjer pa ni mogel najti nobenega sledu o njih. Vrnil se je ter prišel v Seville, kjer je kmalu izvedel vse, kar se je pripetilo.

Izvedel je tudi, da so bili brzi sli odposlani v Granado, da privedejo njega in Betty.

Naslednjega jutra je prošil za avdijenco pri kraljici, ki pa ga ni hotela sprejeti. Nato je skušal priti v jetnišnico ter videti Margareto, a je moral spoznati, da ne zadostuje niti njegov visoki čin niti denar, da bi se mu odprla vrata ječe.

Kraljica je odredila drugače, — se je glasilo, in vedel je tudi, da mora v tej zadevi računati z Izabelo kot svojo sovražnico. Nato pa je prišel misliti na osvetlo ter iskati lizez ter duhovnika Henríques iz Motrila. Moral je izvedeti, da je prva nenadoma izgubila dočim je bil blagoslovljen moč na varnem v notranjosti zidov in kvartije. Iz teh zidov se ni prikazal in noben lajik, še tako visoko stoječ, ni mogel vstopiti, da položijo roko na enega njenih uradnikov. Ves iz sebe radi razočaranj, katere je doživel, se je posvetoval z odvjetniki in prijatelji ter se pripravljala na obrambo v obtožbi, ki bo brez dvoma dvignjena proti njemu. Še vedno je upal, da mu bo kak srečen slučaj spravil Margareto v roke. Imel je eno dobro karto in sklenil je izigrati jo sedaj. Vedel je, da je Castell žid, ki je dolga leta nastopal kot kristijan in za takega kot je bil on, ni bilo nobenega usmiljenja v Seville. Mogoče se bo Margareta vendarle udala, da reši očeta, kajti bolj kot kdaj prej si jo je želel.

Pripravljen je bil poslužiti se vsakega mogočega sredstva, še tako podlega, da prepreči poroko Margarete s sovražnim tekmečem Petrom Brome. Bilo je tudi mogoče, da bodo tega Petra spoznali krivim ter Argli v ječo ali pa celo obsodili na smrt, ker je ubil vojaka svete Hermandad.

Vsled tega se je Morella pripravil na veliki boj kot se je pač mogel in ker ni mogel preprečiti prihoda Betty, je čakal nanjo v Seville.

Enoindvajseto poglavje.

BETTY V SVOJI LASTNI ZADEVI.

Poteklo je sedem dni in tekem tega časa sta bila Margareta in njen oče na varnem v ječi, kjer sta bila bolj gosta kot pa jetnika. Imela sta pravico sprejemati katerekoli obiskovalce, med katerimi je bil glavni Bernandez, Castellor agent, ki jih je obveščal o vsem kar se je pripetilo zunaj. Potom njega sta poslala sle na pot, da počakajo na Betty. Sli so se kmalu vrnili z izjavo, da potuje Betty kot "markiza de Morella", z vsem sijajem in v spremstvu številnih ljudi. Zahvalila se jima je za skrb ter rekla, da se bo sama znala braniti.

Ko sta slišala to, je bil Castell presenečen, Margareta pa se je smejala, kajti čeprav ni poznala cele povesti, je bila prepričana, da je Betty na ta ali oni način obvladala Morello in da je ne bo lahko poraziti. Ni pa si mogla predstavljati, zakaj potuje s tako velikim spremstvom.

Mogoče se je bala napadov ter pisala vsled tega pomizno pismo kraljici s prošnjo, naj se štiti njeno sorodnico, da se ji ne bo pripetilo nič zlega in da bo lahko nastopila v procesu.

V teku ene ure je prišel odgovor, da je Betty pod kraljevim varstvom in da je bila odposlana straža da sprejme njo in njeno spremstvo. Za njeno večjo udobnost ji je bilo pripravljeno stanovanje v neki trdnjavi izven Seville, kjer bo stražena noč in dan in od koder jo bodo privedli pred sodišče.

Petra so držali še vedno ločenega od nje, a vsaki dan opoldne jima je bilo dovoljeno sestati se na obzidanem vrtu jetnišnice, kjer sta lahko govorila kot sta hotela. Tam se je tudi uril vsaki dan, posebno v sabljanju z drugimi jetniki ter se posluževali palice mesto meč. To je delal s tako umetno, da so se mu vrstile stare moči.

Tako je potekal čas, dokler ni guverner nekega popoldne objavil, da se bo naslednjega dne vršil proces proti Petru in da ga morata oba spremljati na dvor, da se ju zasliši v vseh teh zadevah. Nekoliko pozneje je prišel Bernandez s poročilom, da se je kralj vrnil in da bo sodil s kraljico. Ta zadeva pa je vzbudila veliko pozornost v Seville, posebno pa vest, da se je Morella oženil.

Margareta in njen oče bosta skoro brez dvoma oproščena, v katerem slučaju je bila njih ladja pripravljena. Glede priključitve Petra pa ni mogel povedati ničesar, kajti vse je bilo odvisno od tega, kakšnega mnenja bo kralj, kajti Morella je bil njegov nečak, čeprav nepriznan.

Pozneje sta odšla na vrt ter našla tam Petra. Margareta ga je prišla za roko in odšla po vrtu. Margareta mu je pričela pripovedovati vesti.

(Dalje prihodnj.)

Anekdote.

Z zlatom tlakovana cesta.

Ko so se l. 1812. Francozi umikali, je bila cesta med Vilno in Kovnom vsa nastlana tornister, orožja, voz itd. Zlasti klanec pred Vilno, poldruho uro dolg, je bil tako zagačen, da ni bilo možno naprej. Voz ni bilo nikamor mogoče spraviti, vojaki so omagovali. Da bi jih poživil, je dal maršal Ney na enem vozu odpreti sode, naponjene s cekini. Suho zlato se je vsipalo po cesti, hlastno so se segali vojaki po njem in spešili korake. A teža je bila večkrat prevelika in marsikdo je moral odstopiti svoj tovor zasledujočim kozakom. Da bi le-te zadržal, je dal odpreti Ney še druge sode, dobesedno je bila cesta tlakovana z zlatom. Za vse ga je bilo dosti, za prijatelje in sovražnike. Od enajst milijonov frankov vojnega zaklada so jih rešili v Kraljevec samo sedem.

Čudni govori.

Neki Pel je v Parizu zastrupil svojo žrtev, neko žensko. Prišel je pred sodišče. Javni tožitelj je bil šilno vznemirjen in spodletelo mu je: "In po teh nesrečnih ženskah, po teh ubogih, slabih žrtvah, je ste goval grdi morilec pohlepno roko roparske ptice!"

Sodnik Ponson de Terrail je pa o nekem zločinu tole povedal: "Že roka morilecva priča, kakšen je ta človek — mrzla je in mokra kakor ona kake kače."

Čudna navada.

Profesor matematike na univerzi v Glasgou, Robert Simson, je bil eden onih profesorjev, ki zelo skrbijo za zabavo drugih. Imel je tudi navado, da je zmiraj šel korake, če je šel od doma; tudi če ga je kdo nagovoril in je šel z njim, ni nehal šetiti.

Enkrat gre predavati; napravil je ravno 921 korakov, ko ga sreča neki gospod. Ta je profesorja sicer poznal, pa ni vedel, kakšno navado ima. Nagovoril ga: "Eno vprašanje mi dovolite!"

"Me veseli, ljubi moj, 921."

"O, ne 921, samo eno samo vprašanje," se začudi gospod.

"Prosim," pravi profesor, — "921."

"Res ste prijazen, a ne bom vam jih toliko stavil. Samo nekaj bi rad zvedel. Bili ste znani z umrlim doktorjem Biltonom in rad bi vas vprašal, če ima res vsaka njegovih nečakinj 900 funtov dot?" (1 funt je 24 št. kron.)

"Čisto prav, 921."

Oni ga gleda, misli, da je znorel in gre svojo pot dalje. Tedaj šele opazi profesor, da ga gospod skoro gotovo ni dobro razumel, stopi en korak naprej, pa se obrne in zavpije: "Ne, gospod, ne 921, samo 900! — 922."

"Reveš ubogi, res je znorel," si misli gospod.

Podobnost in mikala.

Angleži in Francozi imajo dve enaki anekdoti, kako znajo nekateri svoj obraz narediti čisto podobno kakemu drugemu. Angleški slikar Hogarth je svojega prijatelja Fieldinga večkrat prosil, naj se da od njega naslikati, a vselej zastoji. Po Fieldingovi smrti je tožil Hogarth, kako trdovraten da je bil in da ga po spominu ne more naslikati. Pričujoči igralec Garrick pa naguba svoj obraz in vpraša slikarja: "Ali je bil morebiti takle?" Osupel ga Hogarth gleda, misli, da je vstal Fielding od mrtvih. Hitro gre na delo in to je danes edina slika pesnikova.

Francoška anekdota je pa tale: Slikar Antoine Gros je v družbi govoril o državniku Villele in ob-

žaloval, da ni nobenega dobrega portreta o njem. Zraven je bil pa Coulon, osební zdravnik Ludovika XIV., znan tudi po svojem izrednem igralškem talentu. "Prav ima te," reče Coulon, "nobena slika ni ma niti sledu njegovega duha in plemenitega značaja." V tem je pa z obrazom in govorom Villela dobro posnel, da je vzel Gros čopič in napravil edino dobro sliko državnika.

Čudni govori.

Neki Pel je v Parizu zastrupil svojo žrtev, neko žensko. Prišel je pred sodišče. Javni tožitelj je bil šilno vznemirjen in spodletelo mu je: "In po teh nesrečnih ženskah, po teh ubogih, slabih žrtvah, je ste goval grdi morilec pohlepno roko roparske ptice!"

Sodnik Ponson de Terrail je pa o nekem zločinu tole povedal: "Že roka morilecva priča, kakšen je ta človek — mrzla je in mokra kakor ona kake kače."

Neki francoski romanopisec je junaštvo svojega junaka takole opeval: "Ta obéudovanja vredni junak je vihtel v desni roki meč, z levico je držal samokres, druga roka je pa grozila napadalcem z bodalom."

Vrednost človeškega življenja.

V neki stari kolinski kroniki citamo tale oglas.

Razpisani so darovi: Če kdo ubije volkuljo, dvanaest državnih dolarjev, za volka deset; če kdo pripelje divjega mrjaseca iz kolinskega lovišča, dobi dvanaest dolarjev.

Za rešitev človeka so pa plačevali tri do pet dolarjev, tudi če se je dotičnik sam podal v smrtno nevarnost ali pa če je imel škodo od rešitve.

Nerodnost.

Salmasius, znamenit jezikoslovec, je znal skoro vse jezike, imenovali so ga "živa biblioteka." Nekeč ga povabi na obed švedska kraljica Kristina (1632—54, umrla 1689), hči Gustava Adolfa. Učelnjak pride, a ker je kratkoviden, zgreši stol in se vsede na tla. Dvorniki s težavo zadržujejo smeh, in tudi sicer resna kraljica se nasmehne in mu reče: "V vseh jezikih znate imenovati stol, nanj sestaj pa vendarle ne znate."

Napitnina.

Angleški kraljici Viktoriji (leta 1837 do 1901) je pisal vnuček, naj mu vendar pošlje kako malo "napitnino," nima nič denarja. Stara mati se vsede in mu napiše lepo pismo, polno dobrih nauk, kako naj bo varčen in da ona nima toliko denarja. Čez par dni dobi kraljica odgovor: "Ljuba stara mati! Tvoje dobro pisemce prejel. Hvala za nauke. Nikar ne misli, da sem hud. Šel sem k nekemu gospodu, ki nabira pisma visokih oseb, posebno še se mu je dopadla vsebina; in dal mi je za pismo štiri funte 15 šilingov — nad sto predvojnih kron. — Hvala lepa za to napitnino."

Zanimivosti o redovih.

Kakor imajo Nemci namesto reda trak v gumbnici, tako so imeli to tudi Francozi. Red častne legije so delili po vrsti v tri dele: prvo odlikovanje so imenovali red oficirja, drugo red komanderja, tretje pa red velikega oficirja. Imela je pa častna legija tudi nižje redove. Nekoč igra slavni glasbenik Liszt v Parizu. Napoleon III. je ves očaran in ko predstavijo umetnika in vidi on v njegovi gumbnici neki trak, misli, da je to trak navadne odlike in mu reče, da mu podeli "višji red", torej red oficirja. V pisarni pa uvidijo, da je Liszt že davno oficir častne legije. Velika zadrega; poročajo cesarju, ta pa reče: "Kar sem rekel, sem rekel, pristojna mu višji red, naj bo torej komander." Dobro, pa so ga napravili za komanderja. Vendar so prišli pomisleki. Rekli so, da je največji tedanji francoski glasbenik Auber tudi komander in da ne gre, da bi kak tuje imel isto odlikovanje. Napoleon si ne pomišlja dolgo in napravi Auberja za velikega oficirja. In to je bil prvi slučaj, da je bil kak glasbenik tako odlikovan, po zmoti cesarja.

Se na veliko bolj čuden način je dobil križ častne legije glasbenik Bizet. Bilo je na dan pred igranjem njegove "Carmen". Prijatelji so se bali, da delo ne bo imelo uspeha in so hoteli pred predstavo dobiti kak red za nj, za reklamo. Pa je šel eden k ministru in mu je rekel: "Gospod minister, prosim za križ za Jurija Bizeta."

"Kdo je Jurij Bizet?"

"Velik umetnik, ki je spisal že veliko lepih del."

"Kakšna?"

"Med zadnjimi omenjajo zlasti 'L'Arlesienne'."

"A, L'Arlesienne," pravi minister. "To je krasna knjiga, brai sem ta roman z velikim zanimanjem. Ali je mogoče, da pisatelj še nima reda? Takoj bom to uredil."

Tako je dobil Bizet red za roman, ki ga je spisal Alfonz Daudet, dočim minister Bizetove opere istega imena najbrže sploh poznal ni.

Tudi znani hornist Vivier je dobil red na nepričakovan način. Bil je v kopališču Vichy, najmodnejšem kopališču Francoske. Cesar Napoleon ga je obdržal tam, ker je jako rad poslušal njegove samospeve. Zadnji večer je pa poslal koveč ža na kolodvor in ni imel nobene pripravne obleke za nastop. Ker je bil cesar iste postave kot Vivier, je ukazal, naj mu dajo kar eno od njegovih oblek. V gumbnici te obleke je bil pa trak viteškega reda častne legije. Vivier to opazi, vzame v desno roko rog, z levo pa kaže na trak, stopi pred cesarja, se globoko prikloni in reče: "Hvala, Veličanstvo!"

Cesar se nemalo začudi, a se brž potolazi in reče: "Naj pa bo!"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Kretanje parnikov - Shipping News

7. januarja:	Paris, Havre.	3. februarja:	President Wilson, Trst; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Colombo, Genova.
8. januarja:	Deutschland, Boulogne in Hamburg.	4. februarja:	France, Havre.
10. januarja:	George Washington, Cherbourg in Bremen.	5. februarja:	Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.
14. januarja:	France, Havre.	10. februarja:	Arabic, Cherbourg in Hamburg.
15. januarja:	Mongolia, Hamburg.	14. februarja:	Olympic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen; Dullio, Genova.
17. januarja:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne, Rotterdam; Lapland, Cherbourg.	17. februarja:	Ohio, Hamburg; Deutschland, Hamburg.
20. januarja:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.	18. februarja:	De Grasse, Havre.
22. januarja:	Cleveland, Boulogne in Hamburg.	19. februarja:	Mongolia, Cherbourg in Hamburg.
24. januarja:	La Savoie, Havre; Conte Verde, Genova.	21. februarja:	Acrotania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Rotterdam; President Roosevelt, Cherbourg.
28. januarja:	Paris, Havre; Orduna, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.	24. februarja:	Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.
29. januarja:	Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.	25. februarja:	La Savoie, Havre.
31. januarja:	Majestic, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg.	26. februarja:	Levinthian, Cherbourg; France, Havre; Berengaria, Cherbourg.

Francoska gledališča.

Laisti poročajo čudne reči z odrov v Parizu. Da si n. pr. privoščijo Mlle. Spinelly, originalna umetnica, senzacijski entree v tretjem aktu "Ecole des cocottes" s tem, da imponira z velikim krásnim psom posebne pamne, je še nespodtakljivo, tudi če gre, da sodelujejo mali psički pri boudoire - dekoracijah, toda pri nekaterih najnovejših komadnih igra živalski svet že res prav posebno vlogo. Nekako skromno se še obnaša dromedar v Petite Bonne d'Abraham", pod katerim naslovom tiči Hagar, ki prinese plesalec in kupletnega peveca Miltona na svojem hrbtu, začel kom nove sezone pa so nekateri štirinožci dobili celo čast naslova iger. V "Potiniere" igra čisto mali psiček najvažnejšo, ne baš hvalevredno vlogo, ker je dresiran za privabljanje ljubimcev svoji gospodinj. Na repertoarju se dobe tudi opičje komedije. V "Maryg-niju" igra neka opica, katere pa se ne vidi, za potek dejanja važno vlogo. V "Comedie Caumartine" nastopa govoreča opica, ki privabi vsak večer poln obisk. Mnogo se kritizira nastopanje izrabljanje živali na odrih, ali ravnatelj so z novim položajem zadovoljni in pravijo, da zlasti opice znajo polniti gledališke blagajne.

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobite edino pri:
NAVINŠEK-POTOKAR
331 Grove St. Cosmopolis, Pa.
PISITE PO ČENIK.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tancno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostarne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavlani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi dalj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje posredno v stari kraj glasom nanovejšje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali sročja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla-vije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Rada bi izvedela kje se nahajajo moji stariši KRISTIJAN in MARY GIGJOJ, doma iz Malovs pri Gorici. Pred enim letom so se mi oglasili, toda pozabili so javiti svoj naslov. Prosim, da se mi javijo ali pa če kdo ve za nju naslov, naj mi naznani. Doroty Gigoj, 829—23. Ave., Melrose Park, Ill.

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je z njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinj.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljavanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

Globok in mnogo odkrivajoč je tudi članek "Svet bodočnosti". Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znakah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	\$1.25
Gospodinjstvo	1.00
Naša zdravila	.50
Nasveti za hišo in dom	1.20
Sadje v gospodinjstvu	.70
Zdravilna selišča	.30
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla	.75
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Platšnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani	10.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —	
Zgodovina SHS, 3. zveski, zgodovinski podatki Jugoslovancov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslavana	3.25

Mi plačamo poštino.